

PATRONAT HONOROWY
JEGO MAGNIFICENCJI REKTORA UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO
Prof. dra hab. Wojciecha Strzyżewskiego

NADANIE GALERII BIBLIOTEKI
UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO
Imienia Profesora

Uroczystości towarzyszy pokaz dzieł Artysty
10.05.2023 r., godz. 10.30

Goście honorowi:
Maria Berdyszakowa
Marcin Berdyszak

Wystawa czynna 10.05 – 25.09.2023 r.

Galeria Biblioteki Uniwersyteckiej
al. Wojska Polskiego 71
bu.uz.zgora.pl

NADANIE GALERII BIBLIOTEKI UZ IMIENIA JANA BERDYSZAKA

Wernisaż wystawy 10.05.2023 r.

Wystawa czynna do 25.09.2023 r.

Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej

Al. Wojska Polskiego 71, Zielona Góra

Goście honorowi: Maria Berdyszakowa,

Marcin Berdyszak

Uroczystości towarzyszył pokaz dzieł Artysty

Galeria Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego nosi imię profesora Jana Berdyszaka. Jednego z najbardziej uznanych, ale też wszechstronnych polskich artystów współczesnych - rzeźbiarza, grafika, malarza, scenografa, autora instalacji i akcji efemerycznych, teoretyka sztuki, a także pedagoga.

Artysty związanego od ze swoją macierzystą uczelnią, Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu, a także z Zieloną Górą, z Wydziałem Artystycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej, potem Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W trzydziestodwuletniej historii Instytutu Sztuk Wizualnych UZ Jan Berdyszak ma swoje wyraźnie określone miejsce. Profesor związany z instytutem w latach 1996-2006 współtworzył środowisko artystyczne uczelni, miał też wpływ na jego powiązania ze sztuką współczesną w kraju.

Jan Berdyszak ma swoje miejsce także w historii uczelnianej biblioteki, współpracował z nią od 1997 roku. Był jej sprzymierzeńcem i przyjacielem, współtwórcą programu Biblioteki Sztuki, twórcą idei Artoteki, współorganizatorem Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki, członkiem jej pierwszej rady programowej, a także pomysłodawcą przestrzeni wystawienniczej w nowym obiekcie Biblioteki Uniwersyteckiej na etapie jej projektowania i budowy.

Związki Jana Berdyszaka z Zieloną Górą są jeszcze wcześniejsze, sięgają połowy lat sześćdziesiątych i dwóch wydarzeń artystycznych, w których uczestniczył: wystaw i sympozjów Złotego Grona, które odbywały się w latach 1963 – 1981 oraz Biennale Sztuki Nowej, które miało miejsce w latach 1985 – 1996. Artysta współpracował ściśle z Muzeum Ziemi Lubuskiej w latach 1978 -1993, tworząc Galerię Autorską. Ostatnia wystawa poświęcona Janowi Berdyszakowi „W dialogu z przestrzenią” miała miejsce w 2016 roku w Galerii Nowy Wiek, dwa lata po śmierci artysty.

Jan Berdyszak to ważna dla uczelni i dla miasta postać. Zasługi i pamięć profesora uhonorowane związaniem imienia artysty z Galerią Biblioteki Uniwersyteckiej to wydarzenie o randze uniwersyteckiej. Nadawanie imion to zwyczaj akademicki, dotyczy osób wybitnych

o wyjątkowych zasługach dla uczelni. Profesor Jan Berdyszak dołączył do wąskiego grona wyróżnionych w uniwersytecie profesorów i rektorów. To ukłon i docenienie tego, co zrobił dla uczelni i studentów.

Uroczystość nadania imienia profesora Jana Berdyszaka Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej odbyła się 10 maja w ogólnopolskim tygodniu bibliotek w obecności władz i pracowników uczelni, artystów oraz zaproszonych gości. Wydarzenie objął patronatem profesor Wojciech Strzyżewski, rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego. Gośćmi honorowymi byli: żona artysty - Maria Berdyszakowa, emerytowana muzealniczka i historyczka sztuki oraz syn - profesor Marcin Berdyszak, malarz, rzeźbiarz, twórca instalacji przestrzennych i działań performatywnych, związany z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu, rektor uczelni w latach 2008-2016.

Uroczystości towarzyszył pokaz dzieł Jana Berdyszaka w wyborze i przygotowaniu syna artysty. Prace z lat 1966 -2010 można oglądać w galerii do końca września br. Na wystawie prezentowane są obrazy z cyklu „Aperio tibi” z 1972 roku, „Passe-par-tout” z lat 2001-2005, „Szczątki jako wyspy” z 2008 roku, „Reszty reszt” z 2010 roku, a także rzeźba z wczesnych lat twórczości.

Galeria zyskała imię wyjątkowego artysty, ale też wspaniałego, charyzmatycznego człowieka. To prestiż dla galerii, uznanie jej jakości, ale też zobowiązanie wobec Rodziny, której zawdzięczamy życzliwe wsparcie dla uczelnianej inicjatywy, a także hojny dar - przekazaną bibliotece pracę z prezentowanej kolekcji. W zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej znajduje się dziesięć prac Jana Berdyszaka. Sześć grafik z cyklu „Belki”, „Litografie jako strony w ruchu”; „Rozpadłe Passe par tout” (IV); „Droga”, a także fotografie z cyklu „Komplementarne passe par tout” (I, III), „Reinstalacja sytuacyjna” (III), „Gablota z powłokami”.

Galeria Biblioteka Uniwersyteckiej ma już dziesięć lat. Jej budowie przyświecały dwa przesłania i zawarte w niej idee: artystyczna oraz dydaktyczna. Galeria prezentuje sztukę najnowszą, dorobek artystów z różnych środowisk artystycznych w kraju i za granicą, jest przeglądem stylów i tendencji, szkół i pracowni. Jej celem jest popularyzowanie i propagowanie sztuki współczesnej w środowisku akademickim, przybliżanie jej studentom, obcowanie z nią na co dzień. Zaprojektowana tuż przy wejściu do biblioteki, galeria prowadzi użytkowników z obszaru sztuki w części użytkowej do obszaru wiedzy w części bibliotecznej. To rodzaj ścieżki dydaktycznej. Transparentność biblioteki pozwala zobaczyć, co dzieje się w jej środku, zaprosić czytelników do uczestnictwa w odbywających się tam wydarzeniach. Pierwsza wystawa w galerii miała miejsce 11 grudnia 2012 roku podczas uroczystego zakończenia projektu budowy Biblioteki Uniwersyteckiej, jeszcze przed zasiedleniem budynku. Zaprezentowane zostały prace znakomitych współczesnych grafików z kolekcji Artoteki Grafiki, pozyskane podczas dziesięcioletniej działalności Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki.

Pierwszą oficjalną wystawą inaugurującą działalność Galerii Biblioteki Uniwersyteckiej po otwarciu biblioteki w 2013 roku była zaplanowana przez prof. Jana Berdyszaka wystawa „Cztery postawy wobec grafiki”, prezentująca prace artystów kilku pokoleń: Marka Glinkowskiego, Macieja Kuraka, Zbigniewa Sałaja oraz Jana Berdyszaka. Profesor zaprezentował instalację o znaczącym tytule „Oikos”, koncepcję domu wykonaną przy pomocy szklanych płyt. Kuratorami wystawy byli dr Janina Wallis oraz dr Marek Glinkowski.

Galeria Biblioteki Uniwersyteckiej ma na swoim koncie 40 wystaw i spotkań z artystami z różnych środowisk twórczych. Pokazała m.in. prace Jana Pamuły, Ryszarda i Jadwigi Otrębów, Adama Romaniuka, Tadeusza Wiktora, Andrzeja Bednarczyka, Marka Skibinskiego, Zbinka Janáčka, Marcina Berdyszaka, Maryny Mazur, Mai Wolny, Elżbiety Wernio, Jacka Szewczyka, Andrzeja Markiewicza, Jacka Papli, Stanisława Kortyki, Ryszarda Woźniaka, Jarosława Łukasika. Zaprezentowała partytury Krzysztofa Pendereckiego, autografy Tadeusza Bairda, prace graficzne grupy artystycznej 404, wykładowców Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, prace artystów z pracowni malarstwa, grafiki, rysunku i intermedii oraz szkła artystycznego Instytutu Sztuk Wizualnych UZ, dyplomy absolwentów malarstwa ASP we Wrocławiu i UZ. Zorganizowała wystawy towarzyszące Międzynarodowemu Triennale Grafiki w Krakowie, była też miejscem wystaw organizowanych w ramach Biennale Zielona Góra 2020, 2022.

Po dziesięciu latach przywołujemy pamięć Jana Berdyszaka oficjalnie wiążąc imię Profesora z Galerią Biblioteki Uniwersyteckiej, prezentujemy też pierwszą wystawę prac artysty. To klamra, która zamyka oraz podsumowuje pierwszą dekadę działalności galerii. Znak galerii zaprojektował dr Paweł Andrzejewski z Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Nawiązuje on do pieczęci Jana Berdyszaka, którą artysta sygnował swoje dzieła.

Kierowniczką galerii jest dr Janina Wallis, starsza kustosz dyplomowana, wspaniała organizatorka oraz kuratorka większości wystaw.

W strukturze Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego działają dwie galerie sztuki: od 2002 roku Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki, a od 2012 roku Galeria Biblioteki Uniwersyteckiej. Są one częścią działań Artoteki, której idea zakłada gromadzenie zbiorów, tworzenie kolekcji artystycznych, dokumentowanie sztuki, a także organizowanie działań otwartych dla środowiska, takich jak wystawy, pokazy, prezentacje oraz spotkania z wybitnymi twórcami. Artoteka jest wspólną inicjatywą bibliotekarzy i artystów z Instytutu Sztuk Wizualnych (wcześniej Instytutu Sztuk Pięknych). Jej idea uzyskała poparcie wielu wybitnych artystów z różnych środowisk twórczych, którzy przyjęli zaproszenie do uczestniczenia w wystawach i spotkaniach, zadeklarowali chęć współtworzenia kolekcji dzieł, dokumentacji artystycznej oraz zbiorów bibliotecznych. Artotekę wspiera powołana dla obu galerii rada programowa, która jest gwarantem założonej idei. Artoteka jest dla biblioteki szansą zdobycia wiedzy

i informacji o sztuce najnowszej, możliwością pomnażania zbiorów, stworzenia znaczącej kolekcji sztuki. Dla środowiska akademickiego jest to okazja do uczestniczenia w wydarzeniach artystycznych z udziałem wybitnych twórców, możliwość przeglądu sztuki w najlepszym wyborze. To również forma integracji środowisk twórczych i naukowych, a także promocja uczelni, miasta i regionu.

Idee Artoteki znakomicie realizuje dr Janina Wallis, organizatorka i kierowniczka Biblioteki Sztuki z jej autorskim programem oraz kierowniczka obu galerii. To dzięki jej pracy i pasji galerie zyskały swoją pozycję oraz uznanie w środowisku artystycznym.

Ewa Adaszyńska
Biblioteka Uniwersytecka